

חופשית. דבר זה אינו מענייני, וגם לא אנואל לחשוב שתקבל דברים אלה מפי איש זר, אם הרגשתך שונה, ולכל איש הסמכות והריבונות העליונה על הרגשך תי, ואין לזר להתערב ברשות יחיד אר-טונומית זו.

אבל מכיוון שנדרשתי ממך לעמוד על הצד הציבורי של הדבר — אשמע לך, אם כי אני בטוח כמעט שלא תוכל לקבל את גישתי, שהיא בהכרח לא-סובייק-טיבית ולא-אינטימית.

דויד המלך

והאדמיראל נלסון

לא אביעך לך לעשות או לא לא (כפול מקור) לעשות מה שיש בדעתי תך לעשות, ואם אתה סבור שעליך להר-עיש שמיים וארץ ולזעוק חמס" — לא אומר לך אם טוב ונכון הדבר או לא. אבל לאחר שאתה קובל גם עלי, למה אני

דוד בן-גוריון
עצה לבעל נבגד

„תומך“ באיש „הצבוע המורס מעם“ — אומר לך בכנות ובגלוי-לב דעתי אני, אם כי אני משער שקשה לך (ואולי בל-תיאפשרי מצידך) לקבל אותה. לא רק בימינו אנו, אלא גם בדורות הקודמים וגם בימי קדם (בימי נתן הנביא, שאתה מסתייע בו) הבחינו — ויש הכרח להבחין — בין שני מישורים: המישור הפרטי-שבפירטי שבינו לבינה (לא בין אדם לחברו, שזהו עניין חברתי וממלכתי) — והמישור הציבורי, אדם יכול להיות נזיר וקדוש כל ימיו — ולא יצליח לשלי-חות ציבורית, וייתכן ההיפך, ואציון שתי דוגמאות בולטות — אחת מההיסטוריה שלנו, הרמוזה במכתבך, ואחת מההיס-טוריה העולמית (או הבריטית).

א) דויד המלך, כותבי המיקרא ועורי-כיו היו מעריצי בית דויד המלך, וגדלותם המוסרית היא שלא העלימו מהם הפשע האיום והמחריד של דויד, לא רק ביחס לבת-שבע, אלא לאוריה החיתי, והמעשה ששש לאף ממה שעשה לבת-שבע, ואמ-גם בא אליו נתן הנביא והוכיח אותו באומץ-לב, אבל לא פסל את מלכותו, ועד היום הזה שר עם ישראל „דויד מלך ישראל חי וקיים“, ואין לך מלך נערץ באגדה היהודית כדויד המלך, אם כי כל יהודי יודע מה עולל דויד המלך לאישה של בת-שבע, לאוריה החיתי, ואם על כמה דברים שבמיקרא אפשר אולי להגיד שהם אינם אלא דברי אגדה — הרי הסיפור הטראגי והמחריד על אוריה החיתי נושא עליו חותם האמת, ואין לי יסוד לפקפק באמיתותו ההיסטורית, ואפילו הנביא נתן אשר אמר לדויד — „אתה האיש“ (בתשר) בה לדברי דויד, כי „בן מוות האיש העור שה זאת“, הוסיף ואמר אחר כך „גם ה' העביר חטאתך ולא תמות“, ולא אמר, כי ה' העביר אותך מכסא המלוכה, והמלוכה נתקיימה בשושלתו עד חורבן בית ראשון.

ב) יודוע המיקרה עם הגיבור ההיס-טורי הנערץ ביותר בתולדות בריטניה — האדמירל נלסון, איש טראפאלגאר, כל השם האנגלי יודע המעשה שהוא עשה עם האת השגריר הבריטי (נדמה לי במלכות נאפולי), ודבר זה לא גרע מתורת העם הבריטי והערצתו לגיבורו, אם כי ודאי

יודע אתה התפיסה הפורטיאנית ששלטה באנגליה בתקופת ויקטוריה המלכה (בכל אופן בנימוסין המקובלים כלפי חוץ).

המישור האינטימי

והמישור הציבורי

דעתי כי דברים אלו לא ישקו ולא ירגיעו כאבך וכעסך, ואיני רואה כל זכות לעצמי להשפיע עליך בנידון זה, וזוכרים היטב האימרה הנבונה והאנושית בפרקי אבות: אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו, אבל לאחר שפנית אלי בתביעה ציבורית, כאל אחד משליחי העם, לבער הרע מקרבנו ולהפסיק תמי-כתי באיש שעשה גדולות כמצביא ביש-ראל — אני רואה חובה (לא נעימה כל כך) להגיד לך שדעתך וגישתך הציבורי-רית לא נראית לי.

אי-אפשר (ולדעתי אסור) לבדוק החיים האינטימיים, הכמוסים של אדם — גבר או אשה — ולקבוע לפיהם מעמדם וזכר-תם בחברה, קשה לי לקבל הגדרתך, כי האיש שאתה כועס עליו (ולא בלי סיבה וצדק) הוא „צבוע מורס מעם“, בכל אופן אין הוא צבוע, כי הוא לא מילא ולא ימלא תפקיד של מוכיה ומטיף בעניינים אינטימיים, בעניינים שבינו לבינה, והדי-ברים שעשה בשליחות העם עשה לא רק בכושר רב — אלא במסירות נפש, ומה שדרש מאחרים — דרש תחילה מעצמו, ובקרב הלך הראשון לפני פקודיו.

אין אני מתפלא על כך שאין אתה מבין חוץ בין המישור האינטימי ובין המישור הציבורי, כאבך נאמן, ואין מתוכחים בך דברי הגיון עם צער עמוק שבלב, אבל אם אתה פונה אלי בשם האינטרס הצי-בורי — ואם איני טועה, זהו תוכן מכת-בתך אלי — הרי נדמה לי שאתה מערבת שני דברים שאינם סובלים עירוב.

אין בדעתי ואיני רואה זכות לעצמי ליעץ לך מה תעשה ומה לא תעשה, אינך מבקש עצתי ואינך חייב לבקשה, אבל לאחר שפנית אלי — ראיתי זכות וחובה לעצמי להעמיד אותך על הבחינה הציבורית ולהגיד לך בכנות חברית שאי-ני שוחף למישור הציבורי, אם כי אני מכבד הרגשתך ומבין לרוחך.

עניתי לך אחרי התלבטויות פנימיות, ואם כמשהו הכאבתי לך או ציערתי אותך בדברי — אני מבקש סליחתך.

בברכה ד. בן-גוריון
אם תרצה לראותי — אעשה זאת ברצון.

אני מוקיר את

רות מאוד מאוד

מכתב שכן-גוריון צדק בנבואתו, ודוב ירמיה לא קיבל את גישתו וכתב לו מיכתב נוסף, על כך ענה בן-גוריון כעבור שבועיים, הפעם במיכתב רשמי על ניייר-המיכתבים של ראשי-הממשלה, במכור נתיכתיבה:

קרייה, 2 באוקטובר 1959.
לחבר דב ירמיהו — שלום וברכה, הייתי בטוח מראש, שלא אשכנע אותך, וכתבתי לך מה שכתבתי לא לשכנע אותך, אלא להסביר לך עמדותי אני. אני מסכים אתך בהערכתך את רות, אני מכיר אותה, ומשום כך אני מוקיר אותה מאוד מאוד, אבל איני מסכים להערכתך על משה, איני אומר (ואולי לא הדגשתי זאת דיי בתשובתי אליך) כי עניינים שבינו לבינה אינם חשובים לבני הערכת אדם, אבל איני מקבל גורדינך על האיש שהוא נראה לי אחרת משהוא נראה לך.

יתכן ששנינו ננו סובייקטיביים ואין TO AGREE TO DIFFER (להסכים לכך שדיעותינו חלוקות). בברכת שנה טובה, ד. בן-גוריון

עורכי התנ"ך

לא העלימו

יתכן שהקטע במיכתבו של בן-גור-יון הנוגע ביותר למצב הנוכחי הוא זה שבו הוא משבח את כותבי ועורכי התנ"ך על כי לא העלימו את פשעיו של דויד המלך.

אם אמנם חובה היא לציין ולהנציח את חולשתיהם של גיבורים לאומיים בימי קדם, אין להעלים את מעשיהם של מנהיגי-ציבור בימינו — ומאותה סיבה.

פרופסור יגאל דיין

צעק על הארכיאולוגים

שהתעלמו מהפרות החוק של דיין

אתם

הפושעים!

סעיפים אלה, אחרי 13 חודש (!) קיבל ה-מספק העתק תשובה ממישטרת תל-אביב בחתימת הקצין איבצן, במכתב נאמר ש-לאחר מגעים אשר ניהלה המישטרה עם דיין, הבטיח האחרון לא לעבור שוב על החוק.

הוסיף דבר: „ארכיאולוגים ומפקחי-עתיקות הגישו עשרות תלונות נגד דיין מאז 1957, לאחר שראו אותו חופר ומר-ציא עתיקות בניגוד לחוק. החקירה ב-תלונות אלה הסתיימה בלא כלום. לאחר שעוכבה באגף העתיקות, במשרד היועץ-המשפטי לממשלה ובמישטרה, בזמנו היה

רי-הביטחון משה דיין הכריז לפני שלושה שבועות בכנסת, כי לפי מיטב הכרתו אינו עובר על שום חוק בעסקי העתיקות שלו. השבוע הס-תבר כי הצהרה זו היתה שקר, לא רק שדיין יודע שבחסירותיו וברכישות הע-תיקות שלו הוא עובר על החוק, אלא שבשעתו הוא נתן התחייבות מפורשת ל-מישטרת ישראל לא לעבור על החוק.

השבוע פירסם דבר, חלק מפרשה זו, הנוגעת לחפירת השוד של דיין באזור, ב-1965. חלקה הראשון של הפרשה היה ידוע, ואף פורסם בעתון הזה, היה זה

העגל שנעלם

זהו צילום תבליט העגל העתיק מעין סומסום שברמת-הגולן, שלדברי כתב „הארץ“, יהודה אריאל, הגיע בצורה מיסתורית לאוסף העתיקות של משה דיין, אחרי שלדברי מפקד צה"ל במקום סומנו האבנים על-ידי משה דיין קודם לכן, לשם העברתן לביתו.

מפקח העתיקות ברושי, שנסע יום אחד מאשדוד לתל-אביב, כאשר חלף האוטו-בוס על פני אזור, ראה המפקח מבעד לחלון אדם חופר באתר העתיקות של אזור.

ברושי ירד מהאוטובוס, ניגש לאתר, בו ניצב שלט שקבע כי המקום הוא אתר ארכיאולוגי שאסור להפור בו, גילה ל-תדהמתו כי החופר הוא חבר הכנסת משה דיין.

גילה השבוע דבר: „המספק התלונן ב-מישטרה בינואר 1965, לפי תלונתו הע-מיד את דיין על העובדה שהוא עובר על מיסטר סעיפים בחוק, ובתשובה על כך אמר לו דיין כי אינו יודע על קיומם של

„מה יגיד כד דג רקק?“
ב ביוגרפיה של משה דיין, מסרי עטו של שבתאי טבת, שהופיעה לאחר-